

SELETUSKIRI

määruse „Riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise Eesti Vabariigi ja Mitsubishi Corporationi vahel sõlmitud neljandast kokkuleppes saadud vahendite kasutamise tingimused ja kord“ juurde

I Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse „Välisõhu kaitse seaduse“ § 120⁷ lõike 2 alusel. Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Sotsiaalministeeriumi finants- ja varahalduse osakonna projektijuht Merle Ploompuu (tel 626 9268, merle.ploompuu@sm.ee) ja välisvahendite juht Ester Timmas (tel 626 9280, ester.timmas@sm.ee). Eelnõu õigusekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna juristid Tanel Teras (tel 626 9271, tanel.terase@sm.ee) ja Kristina Brandt-Kure (tel 626 9370 kristina.brandt-kure@sm.ee).

Mitsubishi Corporationi ja Eesti Vabariigi vahel sõlmitud heitkoguse ühikutega kauplemise vahetuskokkuleppe (edaspidi *kokkulepe*) alusel tehakse vahetustehing, kus lubatud heitkoguse ühikud vahetatakse elektrisõidukite vastu. Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2011. a korraldusega nr 103 on määratud elektrisõidukite kasutajaks sotsiaalminister, kes kohustub andma nimetatud autod kohaliku omavalitsuse üksuste ja AS Hoolekandeteenused kasutusse hiljemalt 31. juuliks 2012. a ning tagama nende sihipärase kasutamise vähemalt 2015. a lõpuni. Kokkuleppes tulenevalt peavad kohalikud omavalitsused ja AS Hoolekandeteenused kasutama autosid sotsiaalteenuste osutamiseks. Määrusega kehtestatakse elektrisõidukite taotlemise ja kasutamise kord.

II Määruse eesmärk

Määrusega kehtestatakse nende elektrisõidukite jagamise ja kasutamise kord, mille saavad kokkuleppe alusel kohalikud omavalitsused ja AS Hoolekandeteenused.

III Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kolmest peatükist ja kahest lisast.

Esimene peatükk

Toetust saavad taotleda kohalikud omavalitsused ja AS Hoolekandeteenused. Taotlejate sihtgrupp on määratud Vabariigi Valitsuse 3. märtsi 2011. a korraldusega nr 103 „Eesti Vabariigi ja Mitsubishi Corporationi vahelise Kyoto protokollis artikli 17 kohaste lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise vahetuskokkuleppe allkirjastamiseks volituste andmine ning vahendite kasutamine“.

Toetuse sisuks on elektriautode Mitsubishi i-MiEV tasuta kasutusõiguse andmine. Investeeringisstrateemilise läbiviija on Sotsiaalministeerium, kes vastutab rohelise investeeringisstrateemilise elluviimise eest.

Teine peatükk

Taotluse võib esitada nii paberandjal kui ka elektrooniliselt digitaalallkirjaga. Esimesel juhul peab olema lisatud ka elektrooniline koopia. Paberandjal taotlusele lisatud elektrooniline taotlus on vajalik menetluse kiiremaks läbiviimiseks. Taotlused esitatakse aadressil info@sm.ee või Sotsiaalministeerium, Gonsiori 29, Tallinn 15027, faks 699 2209.

Iga kohaliku omavalitsuse üksus ja AS Hoolekandeteenused hooldekodu saab vormikohase taotluse esitamisel vähemalt ühe auto. Kui taotluste hulk ületab autode arvu, rakendatakse konkursi tingimusi, milles esmane kriteerium on läbisõit. Maapiirkondades on klientide teenindamiseks läbitavad vahemaad pikemad. Suurema läbisõidu korral täidetakse enam rohelise investeerimisskeemi põhimõtet – olla keskkonnasäästlik. Linnades on sotsiaaltöötaja kliendid ja kliendile vajaminevate asutuste asukohad lähemal ja transpordikulu väiksem.

Kui toetust taotletakse enam, tehakse pingerida. Toetuse taotlused rahuldatakse vastavalt pingereale. Pingerida moodustatakse autode prognoositava läbisõidu alusel, võttes arvesse, et iga taotleja ja AS Hoolekandeteenused hooldekodu kõige suurema prognoositava läbisõiduga auto taotlus rahuldatakse. Kui autode prognoositav läbisõit on võrdne, rahuldatakse selle auto taotlus, mille klientide arv auto kohta on suurem.

Haldusmenetluse seaduse kohaselt antakse taotlejale võimalus taotluse puudused kõrvaldada, milleks antakse tähtaeg.

Teine taotlusvoor toimub juhul, kui esimesest taotlusvoorst jääb autosid üle. Taotleda saavad kõik kohaliku omavalitsuse üksused ja AS Hoolekandeteenused.

Auto kasutamise tähtajaline vara kasutamise leping sõlmitakse mitte hiljem kui 30.06.2012 tähtajaga 31.12.2015. Auto jääb ministeeriumi omandusse vähemalt 2015. aasta lõpuni, misjärel otsustatakse, kas pikendada tasuta kasutamise lepinguid või võõrandada autod tasuta kohalikele omavalitsustele või avalikul enampakkumisel.

Auto kasutamise tasuta koolituse viib läbi Mitsubishi Motors Corporationi ametlik esindaja Eestis.

Kolmas peatükk

Toetuse saaja saab auto, mis on registreeritud Eesti liiklusregistris ning varustatud alarmsüsteemi ja liiklusohutuspaketiga. Andmete salvestaja (paigaldatakse, et koguda andmeid auto läbisõidu kohta vastavalt rohelisele investeerimiskavale) paigaldatakse autole üldjuhul enne auto kasutusse andmist, erandjuhul hiljemalt 2012.aasta 30. juuniks. Hilisema paigaldamise tingimused lepitakse kokku auto tasuta kasutusse andmise lepingus. Autod varustatakse talverehvidega.

Ministeerium kontrollib auto sihipärast kasutamist. Järelevalvemeetod otsustatakse vastavalt vajadusele. Toetuse saaja peab võimaldama teha järelevalvet ja osutama igakülgset abi. Kui auto läbisõit on väiksem kui taotluses esitatud prognoos, on ministeeriumil õigus kasutusleping üles öelda ja auto tagasi nõuda.

Autod on mõeldud sotsiaaltöötajatele, koduhooldustöötajatele ja AS-le Hoolekandeteenused vahetu klienditööga seotud tegevusteks sotsiaalteenuste osutamisel.

Mõisted:

sotsiaaltöötaja – vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik (SHS § 2 p 11);
sotsiaalteenus – isiku või perekonna toimetulekut soodustav mitterahaline toetus (SHS § 2 p 3);
koduhooldustöötaja – koduteenust osutav isik;
klienditöö – vahetu teenuse osutamine.

Toetuse saaja ei tohi kasutada elektriautosid tulu teenimise eesmärgil (näiteks taksoteenuse osutamine, sihtrühma mittekuuluvate isikutega seotud sõidud jne) ega allrentida kolmandatele isikutele (v.a tasuta sotsiaalteenust osutavale isikule).

Euroopa Liidu määruse kohaselt ei tohi automüüja tühistada garantiid, kui autot remonditakse või hooldatakse väljaspool autotootja ametliku esindaja või volitatud esindaja teeninduskohta garantiitingimustele ning hooldus- ja remondinõuetele vastavalt. Nimetatud nõue kehtib automüüjatele, kui auto müüakse EL-s. Kuna Mitsubishi Corporation, kes annab vahetustehingu raames elektriautod Eesti Vabariigile, ei asu EL liikmesriigis (lähtutakse tehingu teise poole juriidilise isiku aadressist), ei ole võimalik tema suhtes ka vastavat reeglit kohaldada. Selline garantii mittetühistamise kohustus kehtiks EL-siseste edasimüüjate puhul. Auto hooldamise ja

remontimise kohustus Mitsubishi Corporationi ametliku esindaja juures on sätestatud ka Eesti Vabariigi ja Mitsubishi Corporationi vahelise Kyoto protokollis artikli 17 kohaste lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise vahetuskokkuleppes.

Toetuse saaja (nii kohalik omavalitsus kui AS Hoolekandeteenused) peab tagama autode laadimissüsteemi paigaldamiseks sobiliku koha ja tegema igakülgset koostööd SA-ga KredEx, kes vastutab laadijate paigaldamise eest. Laadimiskoha paigaldamiseks vajalikud ettevalmistustööd võib kokkuleppel SA-ga KredEx teha toetuse saaja, kuid sellise kokkuleppe sõlmimine ei ole toetuse saamise eelduseks.

Määruse lisaks on taotluse vorm. Taotluse vormil märgitava klientide arvu all on mõeldud nende klientide arvu, keda teenindatakse konkreetse taotletava elektriautoga.

IV Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Euroopa Liidu ühtne regulatsioon selles valdkonnas puudub.

Autode kasutusse andmine ASile Hoolekandeteenused ei ole käsitatav riigiabina, kuna autod antakse tasuta kasutada KOVidele ja riigi omanduses olevale ASile. Keskkonnasäästlike autode soetamiseks peaks teisel juhul vahendid leidma riigieelarvest. Lisaks tuleneb sotsiaalministri kohustus anda autod AS Hoolekandeteenused kasutusse välislepingust (Eesti Vabariigi ja Mitsubishi Corporationi vahelise lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise vahetuskokkuleppe) ning sotsiaalministril puudub selles osas kaalutusõigus.

V Määruse mõjud

Autode kasutusele võtmise eesmärk on suurendada keskkonnasõbralike elektriautode osakaalu transpordis ja parandada sotsiaalteenuse kättesaadavust. Toetuse saajate kulud vähenevad kütusekulude arvelt.

VI Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse rakendamiseks tehtavad kulutused kaetakse Mitsubishi Corporationiga sõlmitud kvoodimüügi kokkuleppe vahenditest. Kohalikud omavalitsused ja AS Hoolekandeteenused peavad tagama autode kasutamisega seotud kulude katmise, sh hoolduskulud, liiklus- ja kaskokindlustuskulu.

VII Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

VIII Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Riigikantseleile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks SA-le KredEx ja Silberauto ASile. Rahandusministeerium ja Keskkonnaministeerium kooskõlastasid eelnõu märkustega. Märkustega on arvestatud.

Marelle Erlenheim
Kantsler